

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

gemeente

Winterswijk

Inleiding

De gemeente Winterswijk heeft een oppervlakte van in totaal 13.881 hectare. Voor het beheer van de openbare ruimte worden middelen ingezet voor onder andere:

- Wegen en verkeer, inclusief laadinfrastructuur, openbare verlichting, kunstwerken, meubilair en bebording.
- Waterbeheer, inclusief riolering en beduikering.
- Groen; inclusief buitensportcomplexen en speelterreinen.

Wegen

Wegenbeheerplan

Het wegenbeheer in de gemeente Winterswijk is zowel binnen als buiten de kom gebaseerd op het wegenbeheerplan 2020-2024. Voor het beheerplan zijn de wegen met behulp van de schadecatalogus visueel geïnspecteerd. Hiervoor hanteren we de systematiek van het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Weg- en Waterbouwkunde en de verkeerstechniek). In het 4e kwartaal van 2022 zijn alle verhardingen opnieuw geïnspecteerd. De inspectieresultaten gebruiken we om de onderhoudsbehoefte voor de verharde wegen te bepalen en het beheerplan te actualiseren. De prioritering van de uitvoering wordt functioneel en risico gestuurd bepaald. Het onderhouden van onverharde wegen gebeurt aan de hand van het in 2023 vastgestelde Beheer- en uitvoeringsplan onverharde wegen.

Uitvoering van de werkzaamheden aan de wegen gebeurt door verschillende partijen. ROVA doet het klein dagelijks onderhoud. Middelgroot onderhoud, waarbij weg- of trottoirdelen worden aangepakt, voert een marktpartij uit op basis van een onderhoudsbestek. Groot onderhoud, reconstructie van de gehele weg of wijk, besteden we projectmatig aan. Uitvoering van de projecten gebeurt volgens het Investeringsplan.

De volgende projecten staan gepland of zijn in uitvoering:

Binnen de bebouwde kom:

- Afronding herinrichting van wijk de Pas in afstemming met bewoners en De Woonplaats.
- Herinrichting Hakkelerkamp Oost.
- Reconstructie Groenloseweg.
- Vervanging en optimalisatie van het parkeerverwijssystem wordt gecontinueerd.

Buiten de bebouwde kom:

- Instandhouding van het wegdek van de Boldermansweg (klinkerdeel).
- Instandhouding van de Rauwershofweg.
- Instandhouding van (delen) van de Vreehorstweg, Breukinkweg, Brinkeweg.
- Instandhouding van (delen) van de Burloseweg en Meester Meinenweg.
- Instandhouding recreatieve fietspaden.

Laadpalen

In het Klimaatakkoord is de ambitie uitgesproken dat alle nieuw verkochte auto's in 2030 emissieloos zijn. Grotendeels gaat het om batterij elektrisch rijden. Dit omdat deze vorm van duurzame mobiliteit momenteel het meeste doorontwikkeld is en landelijk wordt beschouwd als het meest logische, schone alternatief. Verwacht wordt dat het aantal elektrische voertuigen de komende jaren een exponentiële groei gaat doormaken. Ook in Winterswijk.

Deze ontwikkeling betekent dat de vraag naar laadplekken zal toenemen. Prognoses van kennis- en innovatiecentrum ElaadNL wijzen uit dat de behoefte in Winterswijk in 2025 en 2030 zal groeien naar respectievelijk 102 en 270 laadplekken in de

openbare ruimte. De strategie hiertoe is vastgelegd in de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk. De visie heeft een zichttermijn van 10 tot 15 jaar en is in 2021 door de raad vastgesteld. Elektrisch vervoer is, als onderdeel van de landelijke mobiliteitsopgave, onderhevig aan technologische ontwikkelingen die elkaar in hoog tempo opvolgen. Zo hebben zich in 2023 onder meer ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van snelladen, logistiek en doelgroepenvervoer. Dit betekent dat wij in 2024 de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk gaan actualiseren. We geven uitvoering aan de visie door vraaggestuurd en proactief laadpalen te plaatsen in de openbare ruimte. Dit doen wij door deelname aan de regionale concessie publieke laadinfrastructuur van de provincies Gelderland en Overijssel. Verder zijn we in 2022 gestart met een pilot waarin op een achttal adressen de Verlengde Private Aansluiting (VPA) als alternatieve laadoplossing wordt getest. Deze pilot loopt door in 2023. Evaluatie moet uitwijzen of deze alternatieve manier van laden in 2024 wordt voortgezet.

Openbare verlichting

Het beleids- en beheerplan openbare verlichting vormt de basis voor het vervangen, beheren en onderhouden van openbare verlichting. Het beleidsplan ondergaat een actualisatieslag en in 2024 wordt het beheerplan hierop aangepast. Het doel van openbare verlichting blijft ongewijzigd. Dat wil zeggen dat openbare verlichting een bijdrage kan leveren aan verkeersveiligheid, het bevorderen van de verkeersdoorstroming, sociale veiligheid en het creëren van een sfeervolle leefomgeving.

Hoewel het doel met name een functioneel karakter heeft, is ook openbare verlichting aan verandering onderhevig. Technologische en maatschappelijke ontwikkelingen bieden nieuwe inzichten en kansen bij nieuw te plaatsen verlichting en veranderingen in bestaande situaties. Thema's als (en doelstellingen op het gebied van) energie en milieu, circulariteit en flora en fauna, zijn dan ook van steeds groter belang. Technieken als led, markering en reflectie en licht op maat kunnen hier in belangrijke mate aan bijdragen.

In 2024 gaan wij door met vervanging van en regulier onderhoud aan lichtmasten en armaturen. Waar mogelijk worden nieuwe technieken toegepast. Daarmee zetten wij in op kostendaling op langere termijn, terwijl de prestaties verder verbeteren. Echter, de verwachting is dat deze ambitie binnen de huidige gemeentelijke begroting wel getemporiseerd moet worden. Verder plaatsen wij nieuwe verlichting bij herinrichting van de wijken De Pas, Hakkelerkamp Oost en de Groenloseweg.

Civiele kunstwerken

Onderhoud van civiele kunstwerken (bruggen, duikers en tunnel) vindt plaats op basis van visuele en technische inspecties. De inspectieresultaten worden vastgelegd in een beheerprogramma. Het beheerplan is in 2023 geactualiseerd en vormt de basis voor het plannen en uitvoeren van onderhoudsmaatregelen.

Uitgangspunt is het behouden van een minimaal verkeersveilig niveau. De daaruit voortvloeiende vervangingsinvesteringen zijn in het investeringsplan opgenomen. Voor 2024 is het vervangen en verbreden van de fietsbrug in de Oude Bochtsebaan en het vervangen van de brug in de Veldboomweg in de planning opgenomen.

De exploitatielasten van wegen en verkeer, laadinfrastructuur, openbare verlichting en civiele kunstwerken zijn in 2024 geraamd op € 5.000.000 inclusief de lasten voor straatnaamgeving en huisnummering, bermbeheer, gladheidbestrijding. De

exploitatiekosten bestaan met name uit € 2.700.000 aan niet-beïnvloedbare kapitaallasten (rente en afschrijving) en € 660.000 bijdrage aan ROVA. De (bruto) geraamde investeringen in wegen en verkeer, laadinfrastructuur, openbare verlichting en civiele kunstwerken zijn voor 2024 op € 7.500.000 (inclusief € 200.000 subsidiabele provinciale bijdragen), zodat de gemeentelijke netto-investering € 7.300.000 bedraagt.

Kengetallen wegen

	2022	2023	2024
Verharde wegen binnen de kom	103 km	103 km	103 km
Verharde wegen buiten de kom	213 km	213 km	213 km
Zandwegen	125 km	125 km	125 km
Fietspaden	42 km	42 km	42 km
Voormalige RAL-fietspaden	58 km	58 km	58 km
Instandhouding wegen binnen de kom	2,0 km	3,2 km	3 km
Instandhouding wegen buiten de kom	3,9 km	3,8 km	4,2 km
Instandhouding fietspaden	1,5 km	1,7 km	1,4 km
aanleg fietspaden			
Openbare verlichting	5.425 st	5.425 st	5.641 st
Vervanging openbare verlichting	95 st	95 st	95 st
Bruggen	70 st	70 st	70 st
Vervanging bruggen (autoverkeer)	0 st	0 st	1 st
Vervanging brugdekken (autoverkeer)	0 st	0 st	0 st
Vervanging voetgangers-/fietsbruggen (dek)	0 st	0 st	1 st
Tunnel	1 st	1 st	1 st

Waterbeheer inclusief riolering en beduikering

Beleid en samenwerking

Het Gemeentelijke Waterplan Winterswijk 2019-2023 vormt de leidraad voor het aanleggen, beheren en onderhouden van de riolerings- en afwateringsstelsels in de gemeente Winterswijk. In 2023 is dit plan geactualiseerd in het Water- en Rioleringsprogramma 2024-2028. De basis is 'minder verstenen en verzamelen, meer vergroenen en verspreiden'. In bestaande wijken wordt door afkoppelen en bovengrondse afvoer van hemelwater bijgedragen aan het verminderen van het waterprobleem (wateroverlast en droogte). In 2024 werken we risicogestuurd met ons rioolbeheer voor reiniging & inspectie en voor renovatie & vervanging. We nemen niet alleen de afschrijvingstermijn, maar ook kwaliteit en risico mee. Daardoor is een betere afweging van kosten mogelijk.

De regionale en lokale samenwerkingen binnen Achterhoek+ en WintLicht wordt in 2024 gecontinueerd. Binnen Achterhoek+ is aandacht voor het landelijke Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Omgevingswet. Verder is er regionaal een programmaplan voor de aanpak van droogte in de Achterhoek gemaakt. Het gaat daarbij vooral om de problematiek in het buitengebied.

Het Waterteam Wintlicht (Winterswijk, Oost Gelre en Waterschap Rijn en IJssel) werkt aan de ketenoptimalisatiekansen in het inzamel- en transportstelsel. Onderwerpen voor 2024 zijn illegale lozingen en calamiteiten en het verder uitrollen van de gemalenregeling.

Beheer, onderhoud en vervanging

Belangrijk hulpmiddel voor het beheer van riolering en water is het centrale databeheersysteem Brutis (voorheen Kikker). Het optimaliseren van het systeem is een continu proces, met als doel dat alle relevante gegevens 'met een druk op de knop' beschikbaar zijn.

Onderhoud en vervanging van (druk)riolering en afwatering, inclusief meting van grondwaterstanden en monitoring van gemengde riooloverstorten, worden uitgevoerd door ROVA en externe partijen. Ook het reinigen van rioleringen, drainage, kolken en lijnafwatering wordt op deze wijze opgepakt. In 2024 wordt een nieuw inspectie- en reinigingsplan opgesteld, op basis van risico-gestuurd rioolbeheer. Ook voor het onderhoud van drainage wordt een nieuw plan gemaakt.

Projecten die in 2024 op stapel staan zijn:

- Herinrichting De Pas (deel Pasbrink en Pashof). Een gedeelte van het hemelwater wordt hier afgekoppeld en geïnfiltreerd.
- Herinrichting Hakkelerkamp Fase 1 en 2. Hier wordt de riolering vervangen en wordt het hemelwater afgekoppeld (en waar mogelijk geïnfiltreerd). Eind 2022 is er gestart met de voorbereiding van project Hakkelerkamp. Begin 2024 staat de start van de uitvoering gepland.
- Herinrichting van de Groenloseweg. In het ontwerp wordt naar kansen/mogelijkheden gezocht om het schone water af te koppelen van het vuile water. De start van de uitvoering is op dit moment nog niet bekend. Aansluitend staat de herinrichting van de Vredenseweg op de planning.
- Werkzaamheden Dennenoord. De riolering is geïnspecteerd en op basis van de resultaten wordt een maatregelenpakket opgesteld om ook in de toekomst een adequate afwatering van het industrieterrein te hebben.
- Het onderzoek naar blauwalg in het Strandbad is afgerond, de aanbevelingen uit het rapport zijn overgenomen om de kans op blauwalg zo klein mogelijk te houden. In 2024 gaan we evalueren of de maatregelen voldoende effect hebben gehad.
- Vervuiling Osink Bemersbeek in Kotten. Om het risico op vervuiling vanuit de hemelwaterriolering te verkleinen zijn oplossingsrichtingen verkend. In afstemming met het Waterschap en de buurt worden de uitvoeringsmaatregelen (aanleg van een infiltratieveld) in 2024 gerealiseerd.
- Vervangen pompunits en gemalen. Het reguliere onderhoud van de drukriolering in het buitengebied wordt middels een meerjarig bestek gedaan. Dit bestek wordt in 2024 vervangen door een bestek dat meer past bij risicogestuurd rioolbeheer.

De exploitatielasten met betrekking tot waterbeheer inclusief riolering en beduiking zijn in 2024 geraamd op € 3.200.000. Dit is inclusief € 1.300.000 kapitaallasten (rente en afschrijving) en € 250.000 bijdrage aan ROVA. De geraamde investeringen in riolering voor 2024 zijn € 2.600.000.

Kengetallen riolering en waterbeheer

	2022	2023	2024
Riolering gemengd en vuilwater	122 km	122 km	122 km
Riolering hemelwater	65 km	66 km	66 km
Drukriolering persleiding	270 km	270 km	270 km
Drukriolering pompunits	1.015 st	1.015 st	1.015 st
Kolken	9.290 st	9.300 st	9.300 st
Wadi's	15 st	15 st	15 st
Bergingsvijver	11 st	11 st	11 st
Aansluitingen riolering	10.490 st	10.500 st	10.500 st
Aansluitingen drukriolering	2.710 st	2.710 st	2.710 st
Vervanging riolering	0,5 km	1 km	0,5 km
Aanleg hemelwaterriolering	1,7 km	1 km	1 km
Afgekoppeld verhard oppervlak	1,9 ha	1,5 ha	1,5 ha
Inspectie en reiniging riolering	5 km	5km	5 km

Stedelijk groen en buitensportcomplexen

Stedelijk groen

Het onderhoud van het stedelijk groen vindt plaats op basis van beeldkwaliteit. Bij herinrichting van groen wordt gewerkt volgens de vastgestelde Groenstructuurvisie, met aandacht voor thema's als biodiversiteit en klimaatadaptatie. Waar mogelijk wordt het beheer van openbaar groen afgestemd op het vergroten van de biodiversiteit.

Jaarlijks renoveren we kleine delen van het openbaar groen en gemeentelijke sportvelden. Grootschalige vervangingen van groen worden uitgevoerd in combinatie met kapitaalswerken/reconstructies.

In wijk De Pas is reeds gestart met de herinrichting. In 2024 vindt het laatste deel van de werkzaamheden plaats waarbij bestaand groen wordt vervangen en groen aan de wijk wordt toegevoegd. Verder wordt in de wijk Hakkelerkamp gestart met de herinrichting en ook hier wordt meer groen in de straat aangebracht. In deze wijk vormen de ambities op het gebied van biodiversiteit en klimaatadaptatie eveneens uitgangspunt.

Het laanbomenbestand in het buitengebied is oud, slechte lanen moeten worden vervangen. Ook in 2024 worden op enkele plekken slechte lanen en laandelen gekapt en worden weer nieuwe bomen geplant.

De exploitatielasten onderhoud stedelijk groen worden voor 2024 geraamd op € 3.100.000. Dit is grotendeels (€ 2.600.000) de bijdrage aan ROVA. De geraamde investeringen 2024 voor groen zijn € 600.000.

Buitensportcomplexen

In 2024 worden de volgende kunstgrasvelden vervangen (toplaag):

- FC Winterswijk, veld 1, 2, 3
- SC Meddo, hoofdveld
- FC Trias, veld 2
- WMHC Avanti/Wiko, 2e veld

Kunstgrasvelden die langer dan 8 jaar liggen worden tweejaarlijks gekeurd. Indien de velden 10 jaar of ouder zijn worden ze jaarlijks gekeurd. In dit kader zijn de diverse kunstgrasvelden van SC Meddo, FC Winterswijk en FC Trias in 2023 aan een keuring onderworpen. De keuring van 2023 wees uit dat deze kunstgrasvelden zijn goedgekeurd. Dit betekent dat deze velden in 2024 opnieuw een keuring ondergaan.

Afhankelijk van de keuringsresultaten worden indien nodig aanvullende onderhoudswerkzaamheden en/of reparaties uitgevoerd. Bij een volledige afkeuring (meestal na 12 jaar of later voor rubber ingevulde velden en na 15 jaar of later voor zand ingevulde velden) worden deze velden opgevoerd voor volledige vervanging. De jaarlijkse exploitatielasten voor onderhoud buitensportcomplexen worden in 2024 geraamd op € 170.000. Dit is grotendeels (€ 115.000) de bijdrage aan ROVA. De geraamde investeringen van de buitensportcomplexen in 2024 zijn € 2.540.000.

Kengetallen groen

	2022	2023	2024
Areaal groen	143,6 ha	143,6 ha	143,6 ha
Vervanging groen	0,2 ha	0,2 ha	0,2 ha

Gebouwen

Gebruikelijk is om eens in de vier jaar een nieuw Meer Jaren Onderhouds Planning (MJOP) op te laten stellen. In 2024 wordt een nieuwe MJOP opgeleverd door het Nibag. De vorige (uit 2020) is mede door de aanzienlijke kostenstijgingen van zowel materialen en lonen niet meer accuraat.

We zijn bezig om het gemeentelijk vastgoed in de komende jaren te verduurzamen. Het verduurzamen van het vastgoed vindt plaats op natuurlijke momenten, zodat er geen onnodige uitgaven gedaan worden en de financiële middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Dus als gepland onderhoud nog niet nodig is, dan stellen we het uit.

De investeringen die met het verduurzamen gemoeid zijn, worden jaarlijks gedeeltelijk onttrokken aan de voorziening die voor deze locaties aanwezig zijn. De financiële consequenties van het verduurzamen zijn onderdeel van de voorliggende MJOP van het gemeentelijk vastgoed. Daar waar er bijstellingen van de budgetten plaats dient te vinden door externe invloeden, voortschrijdende inzichten of gewijzigde plannen, worden deze verwerkt in de jaarlijkse budgetcycli. Panden waarvan geacht wordt dat deze in de komende jaren afgestoten worden, zijn in de reguliere onderhoudskosten opgenomen in de exploitatiebegroting.

Kengetallen gebouwen

De gemeente beheert naast gronden ook gebouwen, kunstobjecten, herdenkingsmonumenten en fontein. Het betreft:

- 28 gebouwen.
- 29 herdenkingsmonumenten en kunstobjecten.
- 4 fonteinen / pompen.

	2022	2023	2024
Huisvesting organisatie	2	2	2
Brandweer	1	1	1
Begraafplaats	4	4	4
Cultuurhistorie	3	3	3
Sport	9	9	9
Peuterspeelzaal	1	1	1
Niet voor openbare dienst bestemde gebouwen	14	14	14

